

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6MCdo/19/2011
Identifikačné číslo spisu:	5309205925
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:5309205925.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej TECHNOMARKET spol. s r. o. v likvidácii, so sídlom v Bratislave, Púchovská č. 16, IČO: 17325153, zastúpenej JUDr. Teréziou Turkovičovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Ružová dolina č. 27, proti povinnému Ing. Vladimírovi Kasajovi, bývajúcemu v Kalinove č. 429, Krásno nad Kysucou, zastúpenému Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, v mene ktorej koná ako konateľ advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., o vymoženie 26 694,75 EUR s prísl., vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 5 Er 450/2009, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Čadca z 13. júna 2011 č.k. 5 Er 450/2009-516 takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky z a m i e t a.

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Čadca (ďalej len „exekučný súd“) uznesením z 15. júna 2011 č.k. 5 Er 450/2009-516 zamietol námietky povinného proti exekúcii vedenej na návrh oprávnenej na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Čadca z 27. marca 2008 č.k. 11 Cb 430/1998-427 v spojení s právoplatným a vykonateľným rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 23. apríla 2009 sp.zn. 13 Cob 244/2008 (označené rozsudky ďalej len ako „exekučný titul“) na vymoženie sumy 26 694,75 EUR (804 206 Sk) s príslušenstvom. Zamietnutie námietok odôvodnil tým, že v danej veci nenastali po vzniku exekučného titulu okolnosti, ktoré by spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo by bránili jeho vymáhateľnosti a nie sú tu ani iné dôvody, ktoré by spôsobili neprípustnosť exekúcie.

K tej časti námietok povinného, v ktorom sa tento dovoľával zániku vymáhaného nároku z dôvodu jeho jednostranného započítacieho prejavu urobeného písomne dňa 16. júla 2009 (ktorým povinný uskutočnil zápočet svojich pohľadávok voči pohľadávkam oprávnenej priznaných exekučným titulom) uviedol, že

pohľadávky povinného neboli spôsobilé

na započítanie, pretože došlo k ich premlčaniu skôr, ako sa stretli s vymáhanými pohľadávkami oprávnenej. Poukazujúc na to, že povinný jednoznačným a určitým spôsobom v jednostrannom započítacom prejave nedefinoval, ktorú konkrétnu svoju pohľadávku voči oprávnenej započítava proti tej ktorej konkrétnej pohľadávke oprávnenej, vyslovil názor, že stret pohľadávok nebolo možné skúmať jednotlivo, ale bolo potrebné považovať pohľadávky povinného za jeden nedielný súbor a pohľadávky oprávnenej za druhý nedielný súbor a posudzovať ich stret podľa pohľadávky s najneskoršou dobou splatnosti z každého súboru. Pohľadávka povinného s najneskoršou dobou splatnosti bola pohľadávka splatná 21. júna 1993. Vychádzajúc zo štvorročnej premlčacej doby v zmysle § 397 Obchodného zákonníka došlo k jej premlčaniu 21. júna 1997. Pohľadávka oprávnenej s najneskoršou dobou splatnosti bola pohľadávka splatná 23. septembra 1997. K stretu týchto pohľadávok došlo 23. septembra 1997, teda v čase, keď pohľadávky povinného uplatnené na započítanie boli už premlčané.

Na základe podnetu povinného podal proti uvedenému uzneseniu exekučného súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhoval, aby dovolací súd uznesenie exekučného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci v otázke premlčania pohľadávok povinného, ktoré sa stali predmetom započítania proti pohľadávkam oprávnenej. Uviedol, že splatnosť pohľadávok oprávnenej sa pohybovala v rozhraní obdobia od 25. júla 1996 do 23. septembra 1997 a splatnosť pohľadávok povinného (ktoré nadobudol postúpením a ktoré uplatnil

na započítanie) sa pohybovala v rozhraní obdobia od 1. (správne 8.) marca 1993 do 21. júna 1993. Stret týchto vzájomných pohľadávok (pochádzajúcich z obchodnoprávných vzťahov účastníkov) bolo potrebné posudzovať jednotlivo, pričom k nemu dochádzalo splatnosťou pohľadávok oprávnenej až do 21. júna 1997, kedy uplynula premlčacia doba najneskôr splatnej pohľadávky povinného.

Oprávnená vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhla tento opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Povinný sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu s jeho obsahom stotožnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že dovolanie je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie exekučného súdu a dospel k záveru, že mimoriadnemu dovolaniu nemožno vyhovieť.

Započítanie (kompenzácia) je osobitným druhom zániku vzájomných pohľadávok veriteľa a dlžníka (§ 580 Občianskeho zákonníka a § 358 Obchodného zákonníka). Aj

pri výkone rozhodnutia (exekúcií) môže povinný uplatniť námietku smerujúcu k započítaniu vzájomnej pohľadávky, a to bez toho, aby musel svoj nárok uplatniť samostatnou žalobou (R 34/1967). Podľa stanoviska Najvyššieho súdu Českej republiky Cpj 159/79 publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk ročník 1981 pod č. 21 (R 21/1981) námietkou započítania možno uplatniť vzájomnú pohľadávku povinného voči oprávnenému bez ohľadu na to, či táto vzájomná pohľadávka vznikla pred vydaním rozhodnutia, ktoré je podkladom súdneho výkonu (exekúcie), alebo až po jeho vydaní. Zánik vymáhanej pohľadávky spôsobuje síce kompenzačný prejav, avšak nastane okamihom, keď sa pohľadávky stretli, teda keď nastala ich splatnosť.

Ak sa stretla pohľadávka priznaná oprávnenému vykonávaným rozhodnutím s pohľadávkou povinného až po vydaní vykonávaného rozhodnutia (titulu), bude namieste zastaviť exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. f) zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), t.j. z dôvodu zániku priznaného práva po vydaní rozhodnutia. Ak však dôjde k stretnutiu pohľadávok pred vydaním vykonávaného rozhodnutia, bude namieste zastaviť exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, t.j. z dôvodu neprípustnosti exekúcie, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Zánik vymáhanej pohľadávky započítaním je však dôvodom na zastavenie exekúcie len v prípade, že námietka započítania bola urobená až po vydaní vykonávaného rozhodnutia. V exekučnom konaní možno totiž prihliadať len na to, čo sa udialo po vydaní titulu, ak takáto okolnosť znamená zánik práva. Okolnosti, ktoré znamenajú zánik práva a ktoré nastali pred vydaním titulu, zákon dovoľuje uplatňovať len v základom konaní, a to spôsobom na to určeným. Ak bol prejav vôle smerujúci k započítaniu urobený predtým, než bolo vydané vykonávané rozhodnutie, malo byť k zániku pohľadávky prihliadnuté už v základnom konaní; podmienky pre zastavenie exekúcie v takom prípade splnené nie sú.

V preskúmvanej veci povinný po vydaní exekučného titulu jednostranným písomným prejavom vôle zo 16. júla 2009, doručeným oprávnenej 28. júla 2009, vzniesol námietku započítania svojich pohľadávok splatných v období od 8. marca 1993 do 21. júna 1993 (ktoré mal nadobudnúť zmluvou o postúpení pohľadávok zo 6. februára 1996) voči vymáhaným pohľadávkam oprávnenej splatným v období od 25. júla 1996 do 23. septembra 1997. Z exekučného titulu pripojeného k návrhu na výkon exekúcie je zrejmé, že predmetom základného konania, vedeného na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 11 Cb 430/1998, bol nárok oprávnenej (žalobkyne) na zaplatenie sumy 804 206 Sk pozostávajúcej z neuhradených faktúr vystavených na zaplatenie kúpnej ceny za tovar dodaný povinnému (žalovanému) v období od 17. júla 1996 do 9. septembra 1997. V tomto konaní sa povinný proti žalobe bránil námietkou zániku žalovaných pohľadávok započítaním s pohľadávkami, ktoré mal nadobudnúť zmluvou o postúpení pohľadávok zo 6. februára 1996, pričom tvrdil, že k započítaniu malo dôjsť ešte pred podaním žaloby, a to už pri dodávkach tovaru. Z odôvodnenia exekučného titulu ďalej vyplýva, že povinný nebol so svojou obranou o zániku žalovaných pohľadávok započítaním úspešný, a to z dôvodu neunesenia dôkazného bremena preukázať taký prejav vôle smerujúci k započítaniu, ktorý by bol určitý a z ktorého by bola možná identifikácia vzájomných pohľadávok.

Podľa názoru dovolacieho súdu generálny prokurátor dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci exekučným súdom v otázke premlčania pohľadávok povinného uplatnených na započítanie, keď poukazoval na to, že ich premlčanie bolo nesprávne skúmané ku dňu splatnosti pohľadávky oprávnenej s najneskoršou dobou splatnosti a nie jednotlivo vo vzťahu ku každej z vymáhaných pohľadávok. Napriek tomu však treba považovať uznesenie exekučného súdu za vecne správne vo výroku o zamietnutí námietok povinného a aj v časti odôvodnenia obsahujúceho záver o tom, že po vzniku exekučného titulu nenastali okolnosti, ktoré by spôsobili zánik vymáhaného nároku.

Zo samotného exekučného titulu bola totiž zrejماً významná skutočnosť, ktorá neumožňovala zaoberať sa námietkami povinného o zániku vymáhaných pohľadávok kompenzáciou. Touto skutočnosťou bolo to, že povinný už v základnom konaní, teda pred vydaním exekučného titulu, tvrdil a preukazoval zánik vymáhaných pohľadávok započítaním. Pokiaľ s touto obranou, ktorou sa súdy zaoberali ako podstatnou okolnosťou po dobu takmer desať rokov trvajúceho sporu, nebol úspešný pre neunesenie dôkazného bremena preukázať určitý započítací prejav, musí znášať dôsledky pre neho nepriaznivého právoplatného a vykonateľného rozhodnutia aj v exekučnom konaní. Tieto dôsledky nemožno obchádzať „novým“ započítacím prejavom urobeným po vydaní vykonávaného rozhodnutia a reparovať tak jeho neúspešné uplatnenie v základnom konaní, pretože by sa tým poprela efektívnosť a výsledok tohto konania, ako aj záväznosť exekučného titulu. Okrem toho zaoberanie sa týmto započítacím prejavom, stojacim v priamom rozpore s tvrdením povinného v základnom konaní o zániku vymáhaných pohľadávok v dôsledku započítania urobeného ešte pred podaním žaloby, by znamenalo neprípustnú revíziu vykonávaného rozhodnutia v exekučnom konaní a odporovalo by tak samotnému účelu exekúcie, ktorým je nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí. Preto námietka započítania môže byť v exekučnom konaní relevantná, len ak započítací prejav bol prvýkrát nielen urobený, ale aj uplatnený až po vydaní exekučného titulu. V prípade, že bol neúspešne uplatnený ako obrana povinného už v základnom konaní, nemôže v zastretej podobe ako „nový“ prejav vôle povinného, urobený až po vydaní titulu, viesť k zániku vymáhaného práva s následkom zastavenia exekúcie. Tým nie je dotknuté právo povinného domáhať sa svojich nárokov samostatnou žalobou.

So zreteľom na uvedené dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, posudzujúc ho vo

vzťahu k celkovému právnomu záveru exekučného súdu o neexistencii okolností, ktoré by nastali po vydaní exekučného titulu a ktoré by spôsobili zánik vymáhaného nároku, ako nedôvodné zamietol.

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, keďže generálny prokurátor, ani povinný neboli v konaní úspešní a trovy oprávnenej pozostávajúce z odmeny jej právnej zástupkyne za vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu, nepovažoval za potrebné na účelné bránenie práva, keďže toto vyjadrenie bolo len zopakovaním skutočností známych z doterajšieho priebehu exekučného konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.